ژُوَرْژُحَرُدَرِ ژِمَگَرِ ،ٮٍ ژِسَّرِمُ ،َرَحُمَرْ ،َرَرْهَسْرٍ ،ٮَّمَّرِ ژِمَرُدَرِ
،َسْرُدَ،َسْرٍ ،ُسُّحُمَرْ

Ministry of Tourism and Environment

FUVAHMULAH BIOSPHERE RESERVE

FUVAHMULAH CITY COUNCIL

UK International Development

Partnership | Progress | Prosperity

ފާހަގަ ކޮށްލަން ބޭނުންވާ:

މި ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓް ފޮރ ރެސްޕޮންސިބަލް ފިޝަރީޒް ފުޅާމިނުގައި ގެއިވިން އިންޓަރނޭޝަނަލް ގުޅިގެން ގެއިވިން އެޑޮޕްޓް ކުރެވިފައިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގެއިވިން ކޮންފަރެންސްގެ ކޮމިޓީއެވެ. މި ޤަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ގ އަދަދަކީ ފުޅާމިންވަރުގެ މަސްވެރިކަމާއި ގުޅުންހުރި ހުރިހާ ކަމެއްގައި އަސާސީގޮތެއްގައި ބޭނުންކުރާ މަސްވެރިކަމުގެ އުސޫލުތަކެވެ. މިއުސޫލުތަކަކީ ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވެފައިވާ (ނަމްބަރު 2/99) އެން ޕާލަމެންޓަރީ ރިޒޮލިއުޝަން އިން ގެއިވިން ތަޢާރުފްކުރެވުނު ، މަސްވެރިކަން ކުރުމާއި ބެހޭ ހުރިހާ ކަމަކާ ގުޅުން ހުރި ފާހަގަ ކޮށްލެވޭ.

މި ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓްގައި ގެއިވިން މަސްވެރިކަމާއި ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އަދި މިނިވަނުގެ ދައުރު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ މަސައްކަތް އަދި ދިރުމުގެ ވެށި ޙިމާޔަތްކުރުން ކަމުގެ ނަގައި މަސްވެރިކަމުގެ ޒިންމާތަކަށް ހިއްސާކުރެވިފައިވާ ކަމުގެ ރައްކާތެރިކަމުގެ ތެރޭގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ބަޔަކަށް ބޭނުންވާ ގޮތަށް ބަދަލުކުރެވޭ ސަރަޙައްދުތަކުގެ ކަންކަން ރިޢާޔަތްކުރުމެވެ. ސަރުކާރުގެ ދައުލަތުން ދުނިޔޭގެ ސަރަޙައްދުތަކާއި ގުޅުންހުރި ތަކެތި ވަރަށް ބޮޑަށް ރައްކާތެރިކުރުން، އަދި ދައުލަތުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ގުޅުންހުރި ކަމުގެ ގޮތުން ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑު، ގެއިވިން ސަރުކާރުގެ މަސްވެރިކަމުގެ ކަންކަމަށް ގެއިވިން އިންޓަރނޭޝަނަލް ޤާނޫނާއި ގުޅޭ.

މި ޤަވާއިދުތަކުގެ އަސާސީ ކަންކަން ތެރޭގައި ސަރުކާރުގެ ދައުރުތަކާ ދިމާވާ، އަމިއްލަކަން ތެރޭގައި ގެއިވިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުނިޔޭގެ ސަރަޙައްދު ޖެހިގެން ބައިވެރިވާ ތަންތަނެވެ. މިކަމުގައި ޤައުމީ ގޮތުން އަދި ގެއިވިން އުސޫލުތަކުގެ ދަށުން ބައިވެރިވެ ފަރާތްތަކުގެ ހަމަހަމަކަމެވެ. އަދި ގެއިވިން ބެހެއްޓުން ދިމާކުރާ ބަޔަކު ބެލުމަށް ބޭނުންވާ ކަމުގެ އާރބީ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ރައްކާތެރިކަމުގެ އެއްބަސްވުމެއް ގަބޫލުކޮށް ސަރުކާރަށް ވެސް ބަދަލުކުރެވޭނެ ކަމަށެވެ.

©Azzam Al Mannai

،އ،ކ،ންވ،ސ،ންތ ،ތ،ރ،ތ،ން

،ތ،ން،ކ،ން	1
،ފ،ންތ،ކ،ތ،ف،ންތ،ގ ،ކ،ން،ބ،ން:	2
،ކ،ން،ބ،ތ،ک (،ތ،ک،ف،ک،ت،ک) ،ت،ر ،ء،ب ،ف،ންތ،ک ،އ،ންތ،ތ،ން (1)	3-4
،ف،ت،ک،ت،ک (،ف،ت،ک،ت،ک) ،ت،ر ،ء،ب ،ش،ک،ت،ک،ت،ک،ت،ک ،ت،ތ،ف ،ذ،ب،ت ،ف،ންތ،ک ،އ،ންތ،ތ،ން (2)	5-7
،ء،ر،ب،ر،ش ،ش،ت،ک،ت،ک،ت،ک ،ک،ت،ک،ت،ک ،ف،ންތ،ک ،ک،ت،ک،ت،ک،ت،ک ،ف،ންތ،ک ،އ،ންތ،ތ،ން (3)	8-9
،ء،ش،ک ،ء،ت،ک،ت،ک،ت،ک ،ک،ت،ک،ت،ک،ت،ک ،ک،ت،ک،ت،ک،ت،ک	10
،ک،ف،ء،ک،ت،ک،ت،ک	11

ތައާރަފް

ފަޅުރުމިޔަރަކީ ދުނިޔޭގެ ފެންފަރުގައިވެސް މިޔަރާއިއްޔާ ފީނުމަން މަޝްހޫރު ބަޔަކެވެ. ކަނޑި/ނިޔަމީ މިޔަރު (ޕެލެޖިކް ތްރެޝަރ ޝާކް) އަދި ފުމުނުމިޔަރު (ބިގްއައި ތްރެޝަރ ޝާކް)، ކަނބުފުޅި މިޔަރު (ސިލްވަރޓިޕް ޝާކް) ފަދަ މިޔަރުގެ އިތުރުން އަނގަން އޯޝަނިކް އަދި ވެސްޓްރޮޕިކަލް (ސްކަލޮޕްޑް ހަމަރހެޑް ޝާކް، ސިލްކީ ޝާކް) މިޔަރާއި ގަވައިދުން ދިމާވާ ރަކެކެވެ. މިހި އަހަރު ތިލަފުށި ފުވައްމުލަކުން މިފަދަ މިޔަރުތައް ފެނުމުގެ ފުރުސަތު ބޮޑުވެފައިވާ ރަށަކީ މިޔަރުގެ ކުއްޖަކާތިވަޅުގެ ބޯނގުރުގައި ގެއިލުން ކުރާ ގެއިވަރުން ނަމްސަ ތިފާތު ވަސީލަތް ކަންތައް ފެނުނެވެ. މިފަދަ ފުރުސަތުތަކުން ބިރުނާރާރު ފަދައިން އަދި ގެއިވަރުންނަން ރައްކާތެރި އަދި އުފާވެރި ތަޖުރިބާތަކެއްގެ ގޮތުގައި މިފަދަ ގެއިވުން ދަށުގެއްޖެމަންބަކައި، މިޔަރުތަކާއި އަސްލުގެން ދިރިއުޅޭ ސަރަހައްދުތަކުގެ ހިމާޔަތް ކުރެވޭފަދަ "އެކޯ ޓޫރިޒަމް" ސިނާޢަތެއް ތަރައްޤީކުރުމަށް މުހިއްމެވެ.

ފަޅުރުމިޔަރުގައި މި ސިނާޢަތް ދަމަހައްޓައިދެނިވިކަމައި، ރަށުގެ ގެއިވު އޮފްޝޯރޯ ބާރުވެރިކަމާއި، ފަޅުރުމިޔަރު ސިޓީ ކައުންސިލާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންވަޔަރަމަންޓް ބޯރޑް އެންޑް ގެއިވިންގ، ގެއިވިންގ އެސޯސިއޭޝަން އޮފް ފުވައްމުލަކު އަދި އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންސަވޭޝަން ޕްރޮޖެކްޓް (އޭސީޕީ)، އިން ވަނީ ފަޅުރުމިޔަރުގައި މިޔަރުގެ މުއާމަލާތްތަކަށް ހާމަ އުފެއް ކޯޑްގައި ބެސްޓްޕްރެކްޓިސް ފައިދާކޮށްދީފައެވެ.

ؤسْرَدَسْ ؤَثَةَدَىٰ ںُبِرسْ:

دِهَرَگَرِ هُںْ ؤسْرَدَىٰ ھُبَّىَرِ بَرْںَگَھْبِرَ دْںَّدَرَؤَھْوَںْ ںَىَرَوَںْ ںُبْرَدَىْرَةَںِ هُںْوُسْ ںَىَرَوَ دِهَرَںَّرِ هُںْ ؤسْرَدَىٰ ںُبِرسْ ھَؤْسِچِ سَوَّدَھِ ھْبِرؤسْںُںْ ئَرَوَسْوَّسُںُوَ. دِىٰ ھُبَّىَرِ رِدْسْسْوَّسِ:

- ءَرِوْ ںُبْرَدَىٰ هُسْدْدَوَںْ
- ںَئَرْسْهُںُرَدَىٰ هُسْدَرَ
- ںَسِدْ هَرِءَىَرِ ءَرِوَىَرْسْىَ ںَىَرَںَّھْوَںْ ھَىَرْھَسْوِ ىَھْ
- ںُدَىَّرَ رِدَّ ھْسْرْںُبْرَسْ
- دِهَرَىَرْىَ ںَىَرَںَّھْوَںْ ئَرْسْىَرَسْرَّسْ ىَھْ
- ىَرِءْىَ دَسْدْرِهُںْهَرَوَںْ
- ءَرِوَىَرْسْىَرْسْ ںُبِرَدَوِوَئَرَّسْ سْرَىَرْںَّھْوَںْ
- هُدَىَّسْسِ ئُسْىَرْسِىَىَرْسْ

ؤسْرَدَىٰ ںُبِرسْسَّرِ ؤسْرَدَسْ ئَرَّرْسْ ئَرَّرْ وِىِءْوِچِوِ، هُںْوُىَرْ هُرِ ھَّسِ رِدْسْسْ ىَھْوَسْ وِچَّوِىِّ ںَّرَوَںْ هَچَّ، ںَرْںَّھْوِىِرَىَّںُںْ ءَرِوِسْ ںُبْرَّوْ ںَّرَوَ ئَرْسْىَرْ دِ ؤسْوَىَرْ ھْچَىَرْںُدَىِّ ىَرِءْىَ ىِءْسْرَّںُںْوَ. ںُسْرَ وَىَھْوُىَرِوْسِ ءَرِوْ سِرْسْرَّدَرَّدَىٰ ھَّرْ ىَرِءْىَرْسْرَسْ دِءْھُںْوَںُںْوَ.

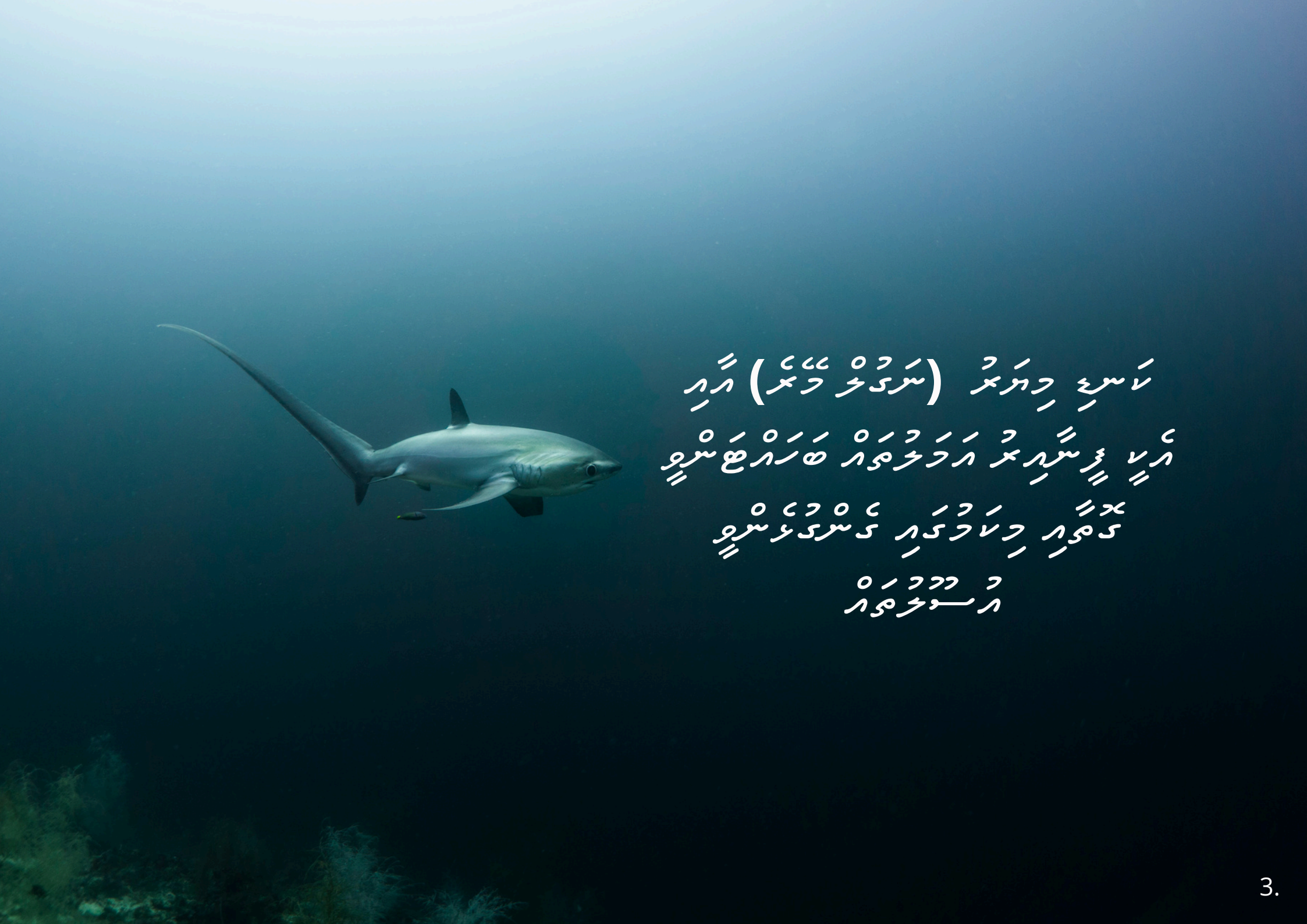

ކަންބެ ފެންނާ (ބަންބާ ؤؤؤ) ދާރ
ވެސ ؤؤؤ ތަފާތުތަކުން ބަންދުކުރ
ؤؤؤ ؤؤؤ ؤؤؤ ؤؤؤ ؤؤؤ
ؤؤؤ ؤؤؤ ؤؤؤ ؤؤؤ ؤؤؤ

ڤُوَهْدَحَرُلَاىَرِ ىَسِۋِ دِهَرُ (ىَرُدُهْ دُنْمَ) ګَرِ ګُرِ ڭِسْدُىُ مُسُوُحَوَهْ

دِهَرُګَرِ 5 دِهَګَرِ دَدُڤُىُسْ ڭِڤَىُ دُىُدِحِىُګْ ھُىُهْڤْسْ

ىَرِڭَىګَرِګُرِ 6 ىِىَرُڤُىُسْ ڭَرِوَىُدْسَىُسْ وُىُګْ ىِىَر سُدُىُدُسْ

ڭُڤْ سَرَګَرِدُ ڤُڭُۓْشْ مَرِدِھْڭَرِ ھَهْرِ سُدُڤُھْ سُوُڤْڭُھْ ھُىُدُسْ سُدُىُدُسْ

ىَرِڭَرِ مَرِدِ ڤَىَرِ ىَرِڭِىَرِ ھُڤُسْ

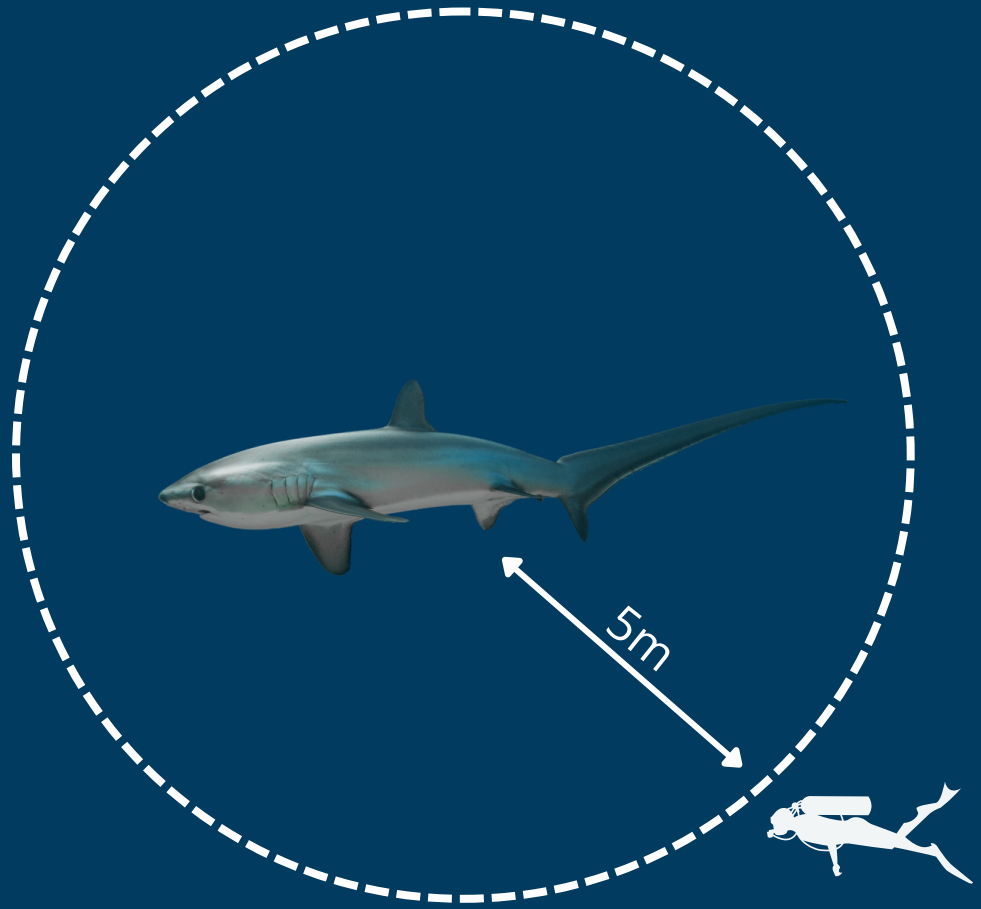

دِهَرُګَرِ ىَرِىَرِ مَرِدِھْڭَرِ سُدُىُدُسْ سُدُىُدُسْ مَرِدِ دَوِسْ ڭُسْ مُسُوُڭُھْګَرِ ىَرِڭِىَرِ سُدُوُسْ

دِهَرُګَرِ ىَرِىَرِ مَرِدِھْڭَرِ ڤُرُسُدِڤُسْ مَرِدِ دِسُدُسْڤُوُسْ مُسُرَدُڭُوُسْ ڤُدَ ىَسْىَىَسْ سُدُىُدُسْ

ھُۓْىَىَرِ سُڤُىُسْ مَرِدِ ڭُۓْىَىَرْ رَحُوُ مَڤُىَدَ وُڭُدَ ىَسْىَىَسْ ىُسُدُسْ

دِهَرُدُ ڭُڤُ ىُىَرَسْدُ ىُىَرِڭِىَرِ سُۓْھْڭُىُسْ ګَرِ دُىُدِحِىُسْ ھُىُهْڤْسْ

ىُهْڭِ ىَرَىَىُھْ سُدُىُدُسْ مَرِدِ ھُڤُڭُىُ سُدُىُدُسْ

ؤدشرحمؤ ،ىيا شرحدىكىشىڭ ؤسؤمىدىغان ھەرىكەتنى دۆلەت
دىققىتىگە ئىشلىتىش مۇھىم

ڤۯۯمْدْحَرْلْىَرِ ڤُدْشْ دِهَرُّرِ ،ىْرِ ،ىُرْدَرْمْكَرْ ڤِڭْدْىُ مْـــوْدْحَمْ

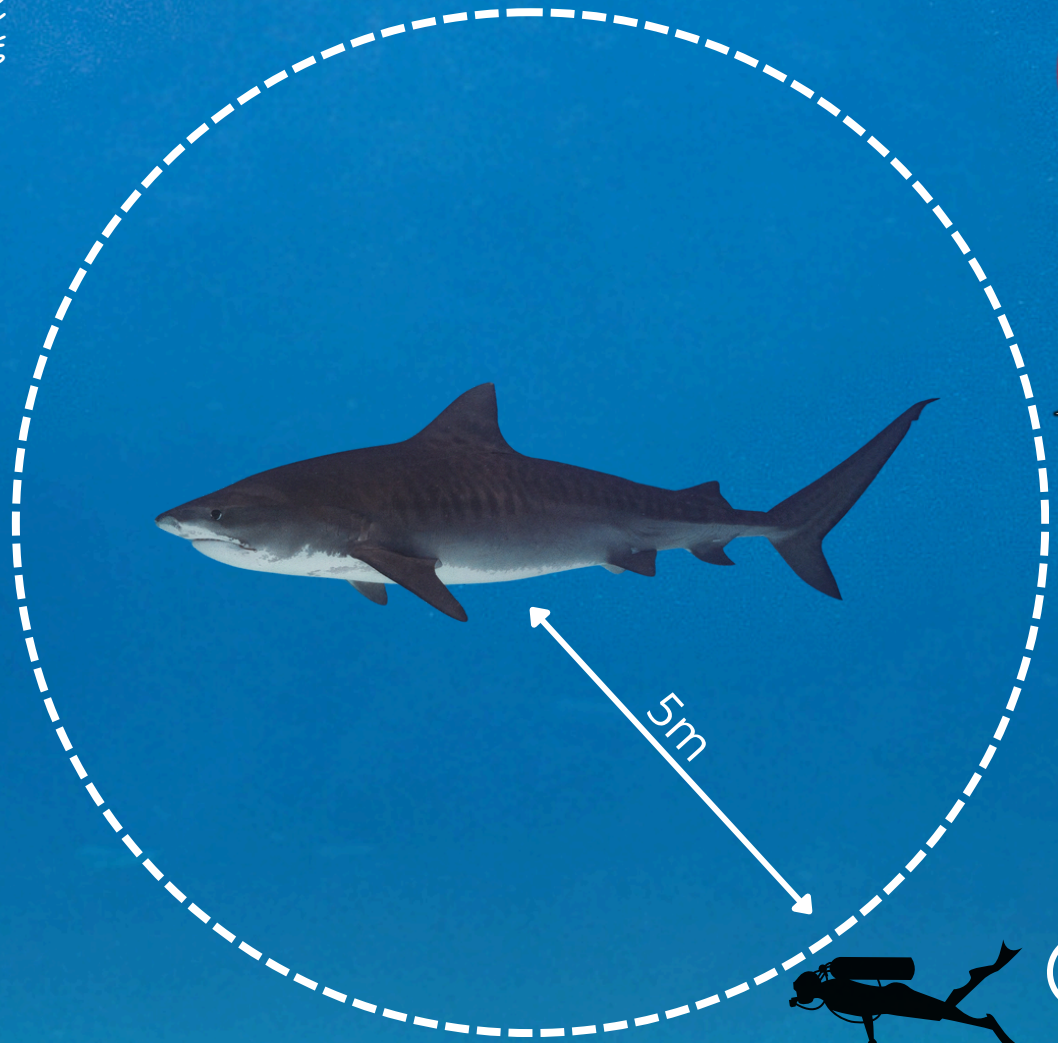

دِهَرُّرِ دَدْدُوُىْ 5 ڭِصَرْ
ھُىْمْھَڭْ

ڤُدُشْ، ـــوْھْىْھْ ىْدُوَمَ
ڭِدِهْ دَرِمْھْ ھَـــىْدْ
ىْدُىْىْدْ

دْھْ مَدِ مَىْرِ ھَـــىْدْىْىْدْ
مْىْدُوُمْىُ

ىَوْ ڤُدَ(مَدِحِىْدْمْ)
ىْدَدْىْدَرِىُ ڤُھْـــوْھْ مَدِ
ءَرِوِىْرِىُمَر ھَـــىْدْىْىْدْ

دَءْدَدْءْىْڤُدِدَىءْىُرِ ىَوْدْ
دَمْكَىْڤِىُرِىُ وِھْھْىْمَدِ
دُرِ ھَىْدُىُرِ ىْدُڤُھْىْ

دِهَرُّرِ ىُرِىُرِ مَھْىْدُڤْىْ
ڤُرُّىْدُرِمْىْ مَدِ
دِىْدُھْڤُـــ مْـــوْدَرُدْ ڤُىْ
ڤُدَ ىَىْدَىْ ىْدُىْىْدْ

4 ىُرِءَىُّرِمْىُرِ دِىَرُىْىْ
ءَرِوَىْدْىْرَىْ ڤُىْ دِىَر
ىْدُىْىْدْ

ىُمْدِ رَىَرُّھْ ىْدُىْىْدْ
مَدِ ھُرِءڤُىُ ىْدُىُدْ

دِهَرُّرِ ىَرَىْدْ رَدَىْىْدْ
مَدِ مَھَڤْدُوُـــ رُىِرُّرَىْدْ
وِھْھْىْ

دِهَرُّرِ ىُرِىَرْمْكَرْ ىْدُىْىْدْ مَدِ دَوِھْ مْـــوْدُدُىْ
ىَرِىِرْ ىْدُوُھْ

ڤُوَهْدُحَرُبَدِ ءَدِوِشْ رِشْئً ڤَرَّهْمَبَرْ - ڤُدُشْ دِهَرَّدِ هُيِ شَرَدَهْكَشْ ڤِشْدُ دُسُّحَمَهْ

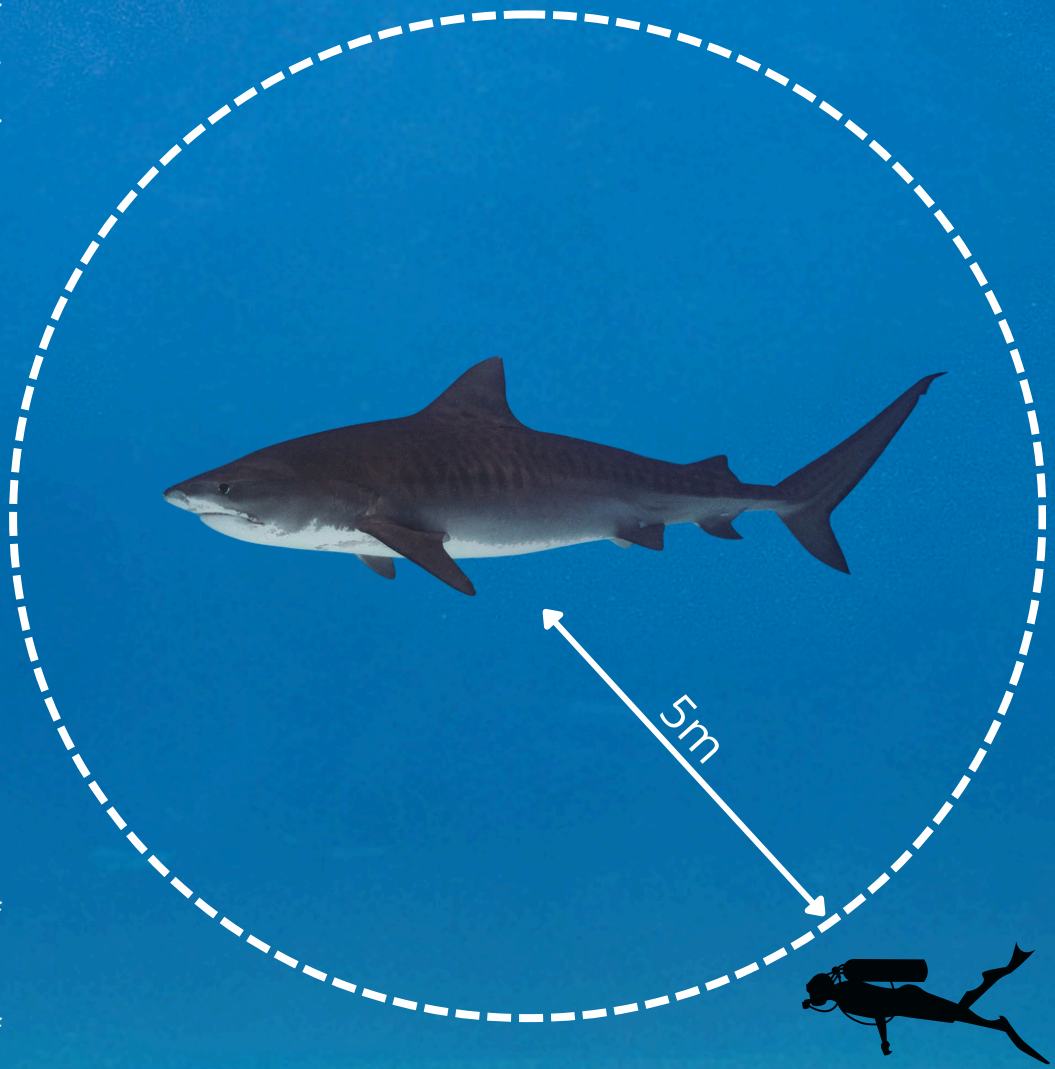

ءَدِوَرَمْشْ رُبِرً
وَدُهْمَدَدِوُسْ ںًشْڤً
هَبُهِ/دَسْ ڭُحُدُ هُدُ
دَهْكَشْ (هَڤُ-بَرَشْڭَشْ)
وِڭُشْ

دَرُڭُ/ںًشْڤً هَبُهْڭَدِ
ءَدِوَرَمْشْگً ڤَرُڭَدُ دَڤَرُوَدُشْ
5ڤِڭُرْ ڭُبُهْڭُشْ

هُهْوُسْ دُهَبَرْهَڤُشْ
ںًشْ شُڤِرْشْ
(دَدِءُشْوُسْ
ءَدِوَرَمْشْوُسْ)

ںًشْڤُ ءَدِوَهْدَدِوُسْ
دَڤَرُوَدُشْ وِشْدَدِءُشْ هَڤِ
ںًشْڤُ 4 ءَدِوَرَبَرْ دَڤَرُوَدُشْ
هُهْ دَدِءُ رُمْشْ

دَدِءُشْ شَرْشْ هُدُرُشْ
هُهْوُسْ ءَدِوَرَمْهْ ںًشْڤً
دَسْ شَرُوَهَ ڭُحُدَدِ
هَڤُشْرُحُشْ*

ںًشْ هَڤً هَبُهِڭُ دُهُدَدِ
رِهَڤَرُدُ ڭَوَهُوَشْ
هُهْوُسْ دُهَبَرْ ڭُشْرُشْ
شُرُںَرُشْ

دَدِءُشْ ںُدُڤً ڭُشْرُںَرُشْ/
دُشْڤِدِهُشْ دِڤِ ڭِءُ دَدِءُدُ
هَهْدَهِڭِدَدِوً سِشْرُدُںُںُوُ!

دِسَرَوُدُشْ دُشْڤُڤُهْدَدِ
20 ءَدِوَرَمْشْرَشْ وُدُڭً
دِهُڤُرْ شُرُںَرُشْ

*دِهَرَمْدُ رَبَرںًڤِدِ هُدَءُدُ ڭُرَوَهْشْ هَوً ںًشْڤُ ءَدِوَهْدَدِ دَسْ ڭُحُدُ ڭُشْرُشْ شُڤِرِڤُشْهُوُ (دِڤِ ڭِءُ دَدِءُدُ سِشْرُدُںُںُوُ).

©Azzam Al Mannai

ﷺ ﷺ ﷺ

ڤُرَوَاهْدْخَرْلَاىَرِ ،ارْسِرْسْ ،شِوَلَّىَرْلَاگَ دِهَرَگَرِ،ارْيِ ڤِرْدَدْىَ ،اْسْدْخَوَاهْ

3 دِهَرَگَرِ دَدْوَىْىَسْ
ڤِھَىْ ھَىْرَاهْھَسْ

ىَرِءْىَ ڤُرَىَوْسْ،اَهْ
دْدْدْىَڤُ،اْرْسْ،اَهْرْھَسْ
،اْرْڤْسْ

ىَدْىَگَ ھْھْىَھْ،اَرِ
دِڤُرَدَ،اَدِ
ھَسْرْىَگَرِىَ
ھَوَدْخَوْسْ

ىَڤْ ڤُرَدَ(،اْسْڤِرِىَ)
ىَدْخَىَلَاىَرِ ڤُھْھْھْ
،اَرِدِ ءَرِوِسْ،ىِىَرَ
ھَسْرْىَىَرْسْ

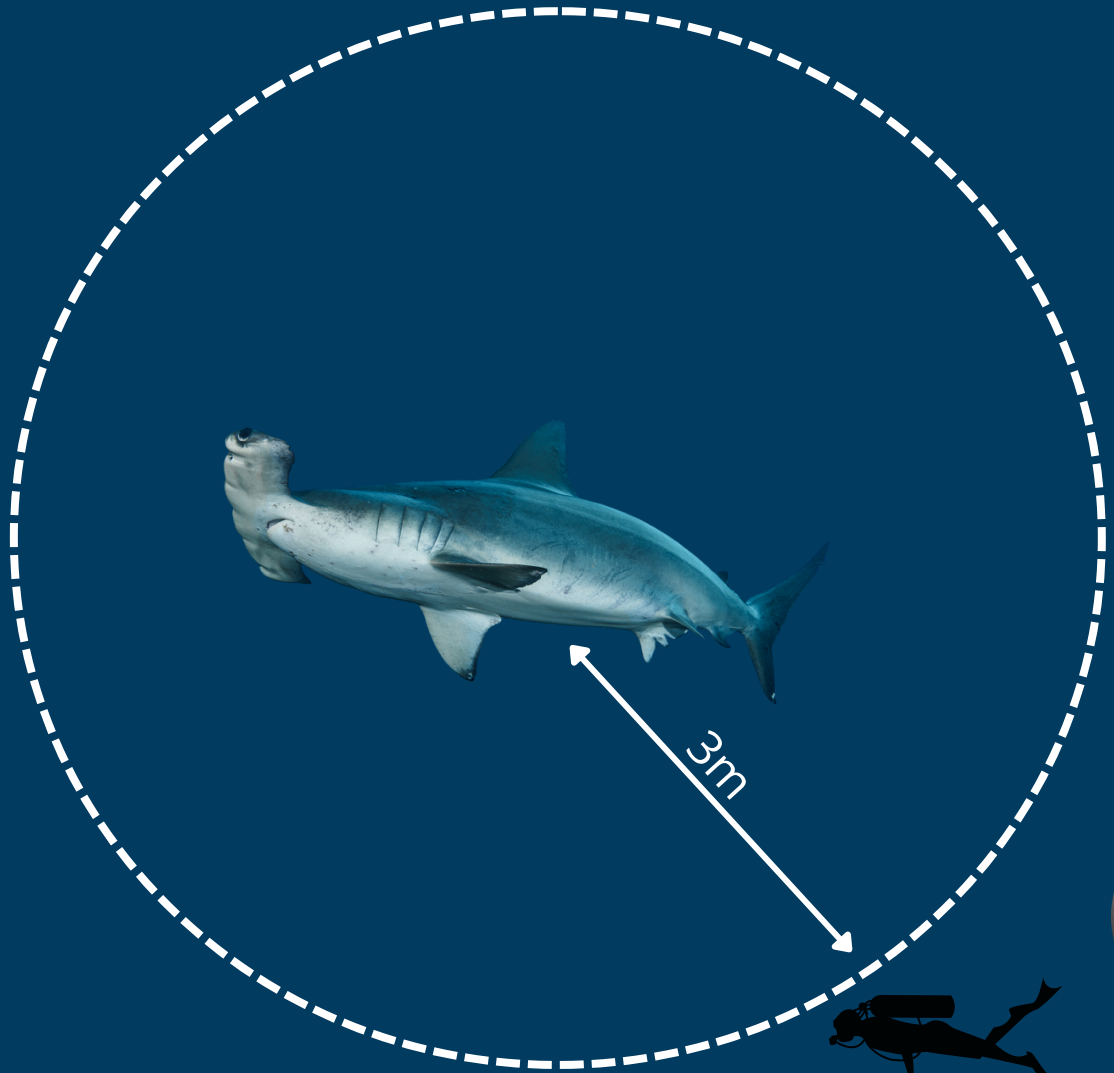

دِهَرَگَ ىَرِىَرِ ،اَھْسْدْخَسْ
ڤُرَسْڤِرِدْسْ،اَرِ
دِسْرْسْڤُھْ ،اْسْدَرَدْ ڤَسْ
ڤُرَ ىَسْرَىَسْ سْرْىَىَرْسْ

،اَھْ ىَرَ ڤَڤُرَ ىَسْرَىَسْ
سْرْىَىَرْسْ

ىَاْدِ ىَىَرَىَھْ سْرْىَىَرْسْ
،اَرِ ھْرِءْڤُءْ سْرْىَرْسْ

سْرْىَرْوَمِ سْرْسْ،اَىَسْ
ىَوَىَرَىَاْرْ ھَىْىَرِ
ىَسْ ڤِرِىَسْ سْرْوَھَ،اَىَسْ
ىَھْىَھْسْ دِهَرَگَ،اَهْ
سْرْىَىَرْسْ

6 ىَرِءَىَلَّاىَرِ ىِسَرْوَىْىَسْ
ءَرِوَىَرْسْىَرْسْ وُڤَگَ ىِىَرَ
سْرْىَىَرْسْ

دِهَرَىَ ىَىَرَىَاْھَىْ سْرْىَرْسْ ،اَرِ دِهَرَگَ
،اَرِسْ،اَھْ سَرَدَ ،اْسْدْخَرْدَسْىَ ،اَرِسْھْىَ،اَرَسْ
وَڤْ ،اَرِسْ ھَىْ سْرْىَرْسْ

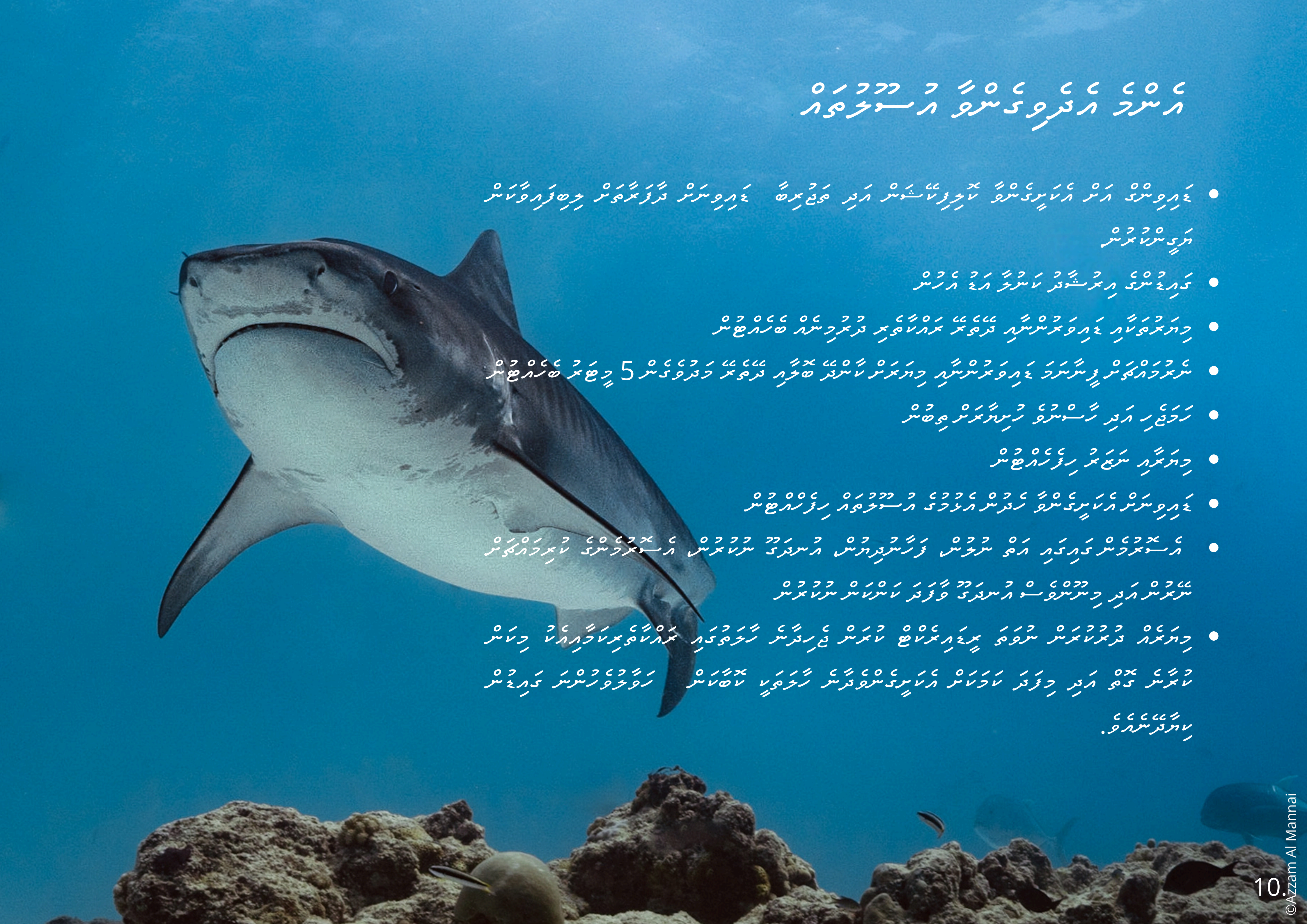

އަނގަ އަގަވިގެންވާ އުސޫލުތައް

- ޑައިވިންގެ ކުރިން ބްރީފިންގާ ހާޒިރުވެ އަދި ރަނގަޅަށް ޑައިވިންގެ ގައިޑުންގެ އިރުޝާދުތަކަށް ތަބާވުން
- ގައިޑުންގެ އިރުޝާދު ކަންނޭނގޭ އަޑު އަހުން
- މިޔަރުތަކާއި ޑައިވަރުންނާއި ދެމެދު ރައްކާތެރި ދުރުމިނެއް ބެހެއްޓުން
- ސްނޯކަލްކުރާ ފަރާތްތަކާއި ޑައިވަރުންނާއި މިޔަރުން ކުރިމަތިލާ ދެމެދު މަދުވެގެން 5 މީޓަރު ބެހެއްޓުން
- ހަމަޖެހި އަދި ހާސްނުވެ ހުރިހާކަމެއް ކުރުން
- މިޔަރާއި ނުޖެހި ހިފެހެއްޓުން
- ޑައިވިންގެ އުސޫލުތަކާ ގުޅުން އަދި ގުޅުން ހިފެހެއްޓުން
- އަސްލުތަކަށް ގެއްލުން އަދި ނުލުން ފަރާތްތައް އުޅުން ނުކުރުން. އަސްލުތަކާ ކުރިމަތިލާން
- ނުކުރުން އަދި މިންވަރަކަށް އުޅުން ކަންކަން ނުކުރުން
- މިޔަރު ދުރުން ނުލައި ޑައިވިންގެ ކުރިން ހަމަޖެހި ހިފެހެއްޓުން ގައިޑުނާ ޑައިވިންގެ ފަރާތުން މިހެން
ކުރާނެ ގޮތް އަދި މިފަދަ ކަމެއް އަސްލުގެ ހާލަތު ޑައިވްކުރުން ހަމަޖެހިގެން ގައިޑުން
ހިފެހެއްޓުން.

©Azzam Al Mannai

ڏڏڻڏوڏڙ

- ڏُوَڻڏڏَڙ ڀِڇِ ڀَڏڻڀِڙ

https://fuvahmulah.gov.mv/

Ministry of Tourism and Environment

FUVAHMULAH BIOSPHERE RESERVE

FUVAHMULAH CITY COUNCIL

UK International Development

Partnership | Progress | Prosperity